

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. An votum dirimat matrimonium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

debitum. Nam cum dubitet de firmitate, censetur tali petitione, quantum in se est, velle contrahere. Respondeo Secundo: Si verò solum reddat debitum affectu maritali, vel si solum reddat affectu fornicario, vel solum ne fraudet coniugem in isto matrimonio, nõ fiet validum matrimonium. Fiet autem validum matrimonium, si ita reddat debitum, vt velit contrahere. Ita Siluester V. Matrimonium 8. q. 3. Et videtur posse intelligi ex Cap. Inquisitionis. De sententia excommunicationis.

DVBIVM III.

Vtrum serui possint contrahere iugis dominis?

Respondeo: Seruos posse contrahere iugis dominis. Patet Cap. 11. De coniugio seruorum, vbi id expresse habetur. Et Can. Omnibus 29. q. 2. Ratio est: quia contrahere matrimonium est iuris naturæ: nam quisque à natura ius habet contrahendi matrimonij, & conseruandi naturam humanam: seruitus autem iurè gentium introducta est, quod ius non debet euertere ius naturale. Adde, quod carere matrimonio, pertinet ad statum perfectionis, ad quæ nemo iniurè compelli potest.

Petes Primò: An seruus contrahens cum libera efficiatur liber?

Respondeo: Non fieri liberum, nisi in quibusdã casibus. Primò, Si dominus tradat ipsum vxori libera ignoranti eius seruitutem, nec illi eam indicet, tunc enim fit liber: si tamen ipsa sciat eius seruitutem, ipse non efficiatur liber. Secundò, Si domino sciante, nec contradicente, seruus contrahat cum libera, quam dominus scit ignorare esse eius conditionis seruilis. Tertio, Si dominus seruo dotem constituat ad matrimonium ineundum, efficiatur ipse liber, etiamsi contrahat cum libera sciante eius conditionem seruillem. Vide Couar. 2. p. de Sponsalibus cap. 3. §. 7.

Petes Secundò: An matrimonium in istis casibus sit validum, si liber ignoret alterius seruitutem?

Respondeo: Validum esse matrimonium. Ita docet Glossa in Cap. finale, De coniugio seruorum. Panormit. & alij DD. ibidem. Siluester V. Matrimonium 8. q. 2. n. 5. Soto dist. 35. a. 2. Et ratio est: quia seruus ille in eo instanti in quo contrahit, iam est liber ex dispositione Iuris, ac proinde non amplius subest impedimentum. Dices: Contractus est causa cur fiat liber: ergo prior est contractus, quam habitas contrahendi in seruo; & consequenter contractus erit nullus. Respondeo: Contractus est prior libertate in genere causæ efficientis; sed in genere causæ materialis libertas est prior matrimonio: sicut in rebus naturalibus illustratio æris in genere causæ efficientis prior est de pulsione tenebrarum; sed in ordine causæ materialis prior est depulsio tenebrarum, quam illustratio æris.

Petes Tertio: An dominus possit seruum, qui contraxit matrimonium, vendere in alienã prouinciã?

Respondeo: Communis sententia Doctorum est, quando consensu domini factum est matrimonium, seruum non posse in longinquas oras distrahi, quod vxor commodè sequi non possit. Si autè sine consensu domini factum sit, quidam dicunt dominum posse illum vendere in quauis loca. Ita Nauar. c. 22. n. 32. Sed hoc non videtur absolutè verum: Nã est contra charitatem virum ab vxore diuellere. Ita D. Thom. q. 52. a. 2. ad 4. vbi dicit cogendum dominum ac ita diuendat seruum. Et D. Antoninus

3. p. tit. 1. c. 3. Soto d. 35. a. 1. In vno tamen casu sententia Nauarri teneri potest: nempe, si dominus esset in maxima aliqua necessitate constitutus, cui non posset aliter occurrere, nisi ita vendendo seruum. Et tunc vxor teneretur eum sequi.

Petes Quarto: An hoc impedimentum seruilis conditionis sit Iuris natura, an Ecclesiastici?

Respondeo: Hoc impedimentum non esse Iuris nature, sicut est error personæ; sed Ecclesiastici. Ita communiter DD. D. Thomas d. 36. a. 1. q. 2. Soto d. 35. a. 2. Quod non sit Iuris natura, patet: nã ille verè cõsentit in hanc personam, neque aliã animo gerit, sed solum fallitur in accidentaria qualitate, sicut is qui putat esse nobilem, virginem, &c. Merito tamen Ecclesia tale impedimentum induxit in fauorem eius qui liber est: quia per tale matrimonium grauius deciperetur. Nam serua non potest liberè reddere debitum suo coniugi, cum sit obstricta obsequijs domini.

CAPVT IX.

De impedimento voti, & Ordinis sacri.

DVBIVM I.

An votum dirimat matrimonium?

Notandum est: Votum aliud esse simplex, aliud sollempne. Solempne dicitur, quod nuncupatur in susceptione Ordinis sacri, vel in Religionis per Sedem Apostolicam approbatæ professione. Ita expresse habemus Capitulo Quod votum, de Voto in 6. Simplex autem est, omne aliud votum, quod non est sollempne.

Dico Primò: Votum simplex impedit quidẽ matrimonium contrahendum, cum sine graui peccato non possit contrahi; non tamen dirimit, si contrahatur: quod intellige secundum Iuris communis dispositionem. Nam ex priuilegio Summi Pontificis fieri potest, vt votum simplex emissum in aliqua Religione secundum certam formam, dirimat matrimonium; vt patet ex Constitut. Greg. XIII. quæ incipit, Ascendente Domino.

Dico Secundò: Votum sollempne in Religione approbata tacitè vel expresse emissum, dirimit matrimonium. Hæc propositio est fide tenenda.

Dixi: In Religione approbata: quia si quis profiteatur in Religione non approbata per Sedem Apostolicam, non erit impedimentum dirimens, vt in tertio ordine S. Francisci, vel S. Dominici: neque enim tale votum est propriè dictum sollempne; vt patet ex Capitulo Quod votum.

Dixi: Tacitè vel expresse emissum: quia vtroque modo fieri potest professio, etiam post Concilium Tridentinum; vt patet ex responsis Cardinalium. Expresse quidẽ fit, dum certa formula recitatur. Implicitè verò, si quis exacto anno professionis gesserit habitum professorum, & gerat se in officijs vt professum. Nunc

Probatur propositio Primò: Ex Concilij Concilium Chalcedonense can. 16. dicit virginem, quæ se Deo consecrauit, similiter & Monachum, non posse nuptialia iura contrahere: quod si hoc inuenti fuerint perpetrare, excommunicentur. Vbi indicat tales nuptias esse illicitas. Quod patet primò, quia dicit non posse eos nuptialia iura contrahere. Quibus verbis significatur non tantum hoc esse peccatum, nam de hoc nemo vnquam dubitauit, sed

Si debitum reddat.

139 Affirma. cur.

Seruus contrahens cum libera, sit quatuor casibus liber.

Quid si liber in his casibus ignoret alterius seruitutem?

140 Seruus coniugatum dominus ne vendat in alienam prouinciã.

Excipit casum

141 Impedimentum seruilis conditionis est solum iuris Ecclesiastici.

142 Votum aliud sollempne, aliud simplex.

143 Votum simplex non irritat matrimonium.

144 Solempne irritat.

145 Concilium Chalcedonense.

uit; sed nō posse inter eos ius matrimonij conitare. Secundo, quia iubet eos excommunicari; nempe, quia in peccato manent donec separentur. Tertio, quia Concilium Triburienſe can. 23. allegat hunc Canonem, vt probet non esse verum matrimonij, quod post votū ſolemne contrahitur. Concilium Toletanū IV. ante annos 930. can. 51. iubet Monachos, qui vxores acceperunt, reduci in monasterium, & pœnitentiæ deputari. Concil. Turonicū can. 16. iubet Monachum, qui vxorem duxerit, etiam auxilio iudicis ſecularis ab ea ſeparari. Idē ſaxit Concil. Foroiuſienſe de ſacris Virginitibus. Denique Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. can. 9. *Si quis dixerit Clericos in ſacris Ordinibus conſtitutos, vel Regulares caſtatem regulariter profeſſos, poſſe valide matrimonium contrahere, contractumque validum eſſe, non obſtante lege Eccleſiaſtica, vel voto; anathema ſit.*

Triburienſe.

Toletanum IV.

Turonicam.

Foroiuſienſe. Tridentinum.

146 Pontifices.

Siricius.

Innocentius I.

Gregor. I.

147 Patres. Cyprian.

Baſilius.

Ambroſ.

Probatur Secundo; Ex Pontificibus. Siricius Papa epiſt. 1. c. 6. iubet Monachos & Virgines ſacras, ſi matrimonium contraxerint, excommunicari, & perpetuū in carceribus pœnitentiā agere. Innocentius I. epiſt. 2. c. 12. dicit eam, que velum ſacrum accepit, & poſteā nupſit, non poſſe admitti ad pœnitentiā, niſi ſeparetur. Gregorius I. lib. 1. Epiſtolarum, epiſt. 40. dicit Monachos, qui vxores duxerunt, ſeparandos eſſe à coniugibus, & ad monaſteria reducendos. Poſteriorum Pontificū decreta vide in Tit. *Qui Clerici vel vouentes.* & Cap. *Memimus.* & Cap. *Inſinuate.* & Clementina *De conſanguinitate & aſſinitate*, vbi excommunicantur Clerici, Monachi, & Monachæ nuptias contrahentes.

Probatur Tertio; Ex Patribus. Cyprianus lib. 1. epiſt. 11. vocat matrimonium ſacrarum virginū, *inceſtam coniunctionē*; & vocat illas *adulteras Chriſti*. ſentit ergo non eſſe matrimonium. Baſilius lib. de Virginitate paulo poſt medium, dicit virginē ſacram, qua Deo virginitatem profeſſa eſt, per nullam legem dici poſſe vxorem eius, cui ſe deſerto ſponſo Chriſto, libidine incitata coniunxit. Ambroſius lib. ad Virginem lapſam: *Que ſe ſpondit Chriſto, & ſacrum velamen accepit, iam nupſit; & ſi voluerit habere communi lege coniugij, adulterium perpetrat.* Idem docent alij Patres.

DVBIVM II.

Vtrum votum ſolemne Caſtatis hanc vim dirimendi matrimonij habeat Iure diuino, an dumtaxat Eccleſiaſtico?

148 Quidam adſcribunt Iuri diuino.

Multi exiſtunt habere Iure diuino. Diuus Thomas q. 55. a. 2. Bonauentura, Richardus, Durandus, Dom. Soto diſt. 38. Fundamentum ipſorum eſt: Quia votum ſolemne eſt traditio ſui in poteſtatem Chriſti, quam traditionem Chriſtus per Eccleſiam acceptat. Quò ſit, vt ille non ampliùs habeat ſui corporis poteſtatem, ſicut nec is qui ſe coniugi tradidit per matrimonium. Vnde inferunt Pontificem in ſolemni voto non poſſe diſpenſare.

Verius eſt id eſſe ex Iure Eccleſie.

Sed longè verius eſt, votum ſolemne hanc vim habere ex ſola Eccleſie conſtitutione. Eſt communis ſententiā Canoniſtarum teſte Panormitano in Capitulum *Rurſus*, Qui Clerici vel vouentes. Scoti diſt. 36. & 38. Paludani diſt. 38. qu. 1. art. 2. & qu. 4. Caietani 2. 2. quaſt. 88. art. 7. & multorum hoc tempore.

149

Probatur Primò: Quia ſolemnitas voti ſola

Eccleſie inſtitutione inuenta eſt; vt ait Bonifacius VIII. Capitulo *Quod votum.* & Greg. XIII. in conſtit. *Aſcendente Domino*. Atqui ſolemnitas voti continentij in hoc cōſiſtit, quod homo ſe ita Deo conſecret: & tradat per illud, vt nullo modo ad matrimonij ſtatum ſit habilis: ergo ſi ſolemnitas eſt ex ſola Eccleſie conſtitutione, etiam vis dirimendi matrimonij, que eſt in illo voto, ex Eccleſie conſtitutione erit.

Probatur Secundo: Quia non ideò votum ſolemne dirimit, quòd ſit traditio ſui; vt ipſi volunt: nam etiam votū ſimplex caſtatis eſt traditio ſui, præſertim dum accèptatur à Prælato: non enim eſt promiſſio de futuro, ſed donatio de præſenti, que hęc non differt à traditione. Promittere enim caſtatem, eſt ex hoc tempore omne commercium carnale repudiare, ſumque corpus Chriſto conſecrare. Vnde iſdem verbis votum ſimplex ſit, quibus ſolemne.

Probatur Tertio: Quia votum ſolemne, quòd emittunt ordinandi, eſt etiam traditio ſui; & tamē non dirimit Iure diuino matrimonium, vt ipſi ſaſtentur, ſed tantum Eccleſiaſtico: vnde concedunt Pontificem in eo poſſe diſpenſare: ergo fundamentum ipſorum deſtruitur: nempe votum ſolemne ideò iure diuino matrimonium dirimere, quòd ſit traditio ſui. Reſpondet Dom. Sotus Pontificē ideò poſſe diſpenſare in voto ſolemni ſacrorum Ordinum, quòd hoc votum non ſit Iure diuino annexum Ordini ſacro, ſed ſolum Eccleſie præcepto: Votum autem ſolemne caſtatis Regularium, ſit iure diuino ſtatu Regularium annexum. Sed hinc ſolum ſequitur, Pontificem poſſe diſpenſare, vt aliquis ſit Sacerdos, qui caſtatem nō voueat; non autem, vt poſſit eſſe Religioſus ſine hoc voto: non autem ſequitur, Pontificem non poſſe diſpenſare in voto iſtius hominis, quo Religioſus eſt, (eſt tunc Religioſus eſſe deſinat) ſicut poteſt diſpenſare in voto Sacerdotis. Si enim in hoc poteſt, cur non etiam in illo? cum vtrumque ſit votū ſolemne, vtrumque ſit traditio ſui, vtrumque ab Eccleſia ſit acceptatum.

Nec obſtat Capit. *Cum ad monaſterium*, de ſtatu Monachorum, vbi dicitur, *Cuſtodia caſtraris ad eò eſt annexa regula monachali, vt contra eam nec Summus Pontifex poſſit licentiā indulgere*: hoc enim intelligendum eſt de eo, qui manet Monachus, retinetq; monachalem ſtatum. Fieri enim nequit, vt talis nō teneatur ad caſtatem. Mirum eſt Sotum hoc Capitulum pro ſe adducere, cum idem ibidem dicatur de abdicatione proprietatis: & tamen ipſe ſepè docet, Monachum ſi fiat Epiſcopus, vel e monaſterio ob ſua delicta expellatur, non teneri ampliùs ſeruare paupertatem. Vide illum lib. 10. de luſtitia, quaſt. 5. art. 7.

Denique fieri poteſt Pontificis cōſtitutione, vt etiam votum ſimplex matrimonium dirimat. Patet ex Conſtit. Gregorij XIII. *Aſcendente Domino*. Vnde ſequitur etiam votum ſolemne ex eadē conſtitutione vim dirimendi matrimonij habere.

DVBIVM III.

Vtrum Ordo ſacer ſit impedimentū dirimens?

Reſpondeo: Ordo ſacer eſt impedimentum dirimens matrimonium, idque certa fide tenendum: nam expreſſè deſinitur in Concilio Tridentino, ſeſſ. 24. can. 9. Probatur ex decreto Calliſti I.

Quid, & vnde ſolentur voti conſtitutiones.

150 Non ex eo dirimit, quòd ſit traditio ſui.

An Papa in voto ſolemni Religioſis poſſit diſpenſare.

151

152 Dirimere, eſt de fide.

circa